

Conjunctuurbericht

Centraal bureau voor de statistiek*

december 1986

In oktober was het volume van de industriële produktie, voor seizoeninvloeden gecorrigeerd, 1% groter dan in september. Vergeleken met de overeenkomstige maand van 1985 nam de bedrijvigheid in de industrie met 3% toe; de produktie in de nijverheid (excl. bouwnijverheid) lag 2% hoger dan in oktober 1985. Naar de verwachting van de ondernemers in de industrie zal het omzetvolume in deze bedrijfstak in 1987 met 1% toenemen; voor de uitvoer wordt door hen een volumestijging van 1,5% voorzien. Uit de halfjaarlijkse investeringsenquête blijkt dat de ondernemers in de nijverheid verwachten dat het investeringsbedrag in 1987 met 10% zal afnemen; voor 1986 wordt een groei met hetzelfde percentage voorzien. Het volume van de in- en uitvoer van goederen was in oktober respectievelijk 6% en 7% groter dan in oktober 1985. De prijzen van de uitgevoerde goederen (unit value) daalden sterker dan de invoerprijzen, waardoor voor het eerst na mei 1985 een ruilvoetverslechtering werd gemeten. De binnenlandse consumptie door gezinnen lag in oktober 3% hoger dan in dezelfde maand vorig jaar. De bestedingen aan voedings- en genotmiddelen stegen met 5%, de aankopen van duurzame goederen namen beide met 4% toe. Het consumentenvertrouwen nam in november verder af. In deze maand werden gemiddeld 3% meer positieve dan negatieve antwoorden gegeven. In mei jongstleden was dit nog +13%. Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie is tussen midden oktober en midden november licht gestegen. Ten opzichte van november 1985 daalden de consumptieprijzen met 0,2%. Het rendement op staatsobligaties nam in november verder toe tot een gemiddeld niveau van 6,2%. De daggeldmarktrente steeg van 5,4% in oktober tot 5,7% in november.

Dit blijkt uit gegevens die medio december beschikbaar waren. In de Focus wordt nader ingegaan op de trendmatige ontwikkeling van enkele belangrijke korte termijn-indicatoren.

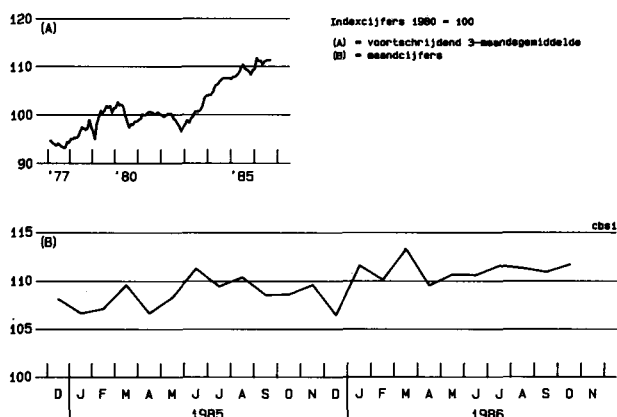
In oktober was het volume van de industriële produktie 1% groter dan in september. De produktie-index van de industrie, basisjaar 1980 en gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdagen, beweegt zich al sinds april van dit jaar rond de 111.

Ten opzichte van dezelfde maand van 1985 was in oktober het volume van de gemiddelde dagproduktie in de industrie 3% groter.

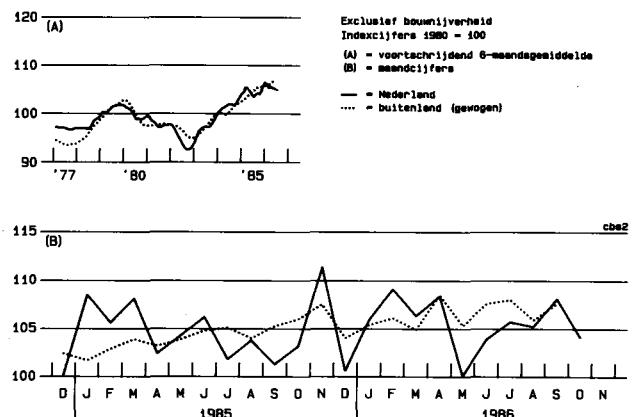
De produktie in de nijverheid (excl. bouwnijverheid) nam over deze periode met 2% toe. In het derde kwartaal steeg de nijverheidsproduktie met 4%; bij onze belangrijkste han-

delspartners bedroeg de toename gemiddeld ruim 2% (zie tabel 2). Hierbij wordt opgemerkt dat in Nederland in het cijfer van de nijverheidsproduktie de ontwikkeling in de bedrijfstak industrie voor bijna 70% meetelt, die in de delfstoffenwinning voor ruim 20% en die in de openbare nutsbedrijven voor bijna 10%. Vergeleken met de meeste van onze belangrijkste handelspartners is met name het aandeel van de delfstoffenwinning aanzienlijk. Bij vergelijking van de ontwikkeling in Nederland met die in het buitenland dient met dit verschil in produktiestructuur rekening te worden gehouden. Mede als gevolg van het koude weer in

Produktie industrie (volume - seizoengecorrigeerd)

Produktie nijverheid (volume - seizoengecorrigeerd)

september was in Nederland de produktiegroei in de delfstoffenwinning in het derde kwartaal 17% en lag daarmee ruim boven die van de nijverheid als geheel.

Gemiddeld in de eerste negen maanden van dit jaar bleef de groei van de nijverheidsproductie in Nederland iets achter bij die van onze belangrijkste handelspartners: 1% tegen ongeveer 2,5%. Over deze periode week in Nederland de produktie-ontwikkeling in de delfstoffenwinning nagenoeg niet af van die in de nijverheid.

Volgens de ondernemers, geënquêteerd in de *conjunctuurt*est, zal in de industrie het omzetvolume het volgend jaar met 1% toenemen; voor de uitvoer wordt door hen een volumestijging van 1,5% voorzien. Alleen in de aardolie-, chemische en kunststofverwerkende industrie zal het omzetvolume in 1987 naar verwachting afnemen. Een stijging wordt voorzien voor de papier(waren)- en grafische industrie (3,5%), de metaal- en elektrotechnische industrie (2,5%), de textiel-, kleding- en lederwarenindustrie (2%) en de hout- en bouwmaterialenindustrie (2%). Naar de mening van de ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie zal het omzetvolume in hun bedrijfsklasse volgend jaar nagenoeg onveranderd blijven.

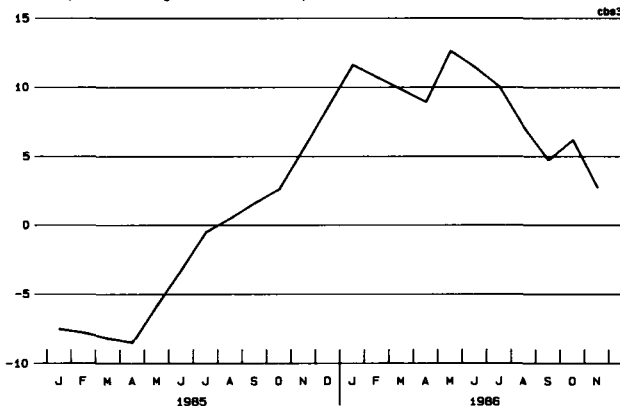
Het volume van de *in- en uitvoer van goederen* was in oktober 6% respectievelijk 7% groter dan in dezelfde maand van 1985. De uitvoerprijzen (unit value) daalden over deze periode sterker dan de invoerprijzen, 19% respectievelijk 18%. Als gevolg hiervan trad voor het eerst na mei 1985 een ruilvoetverslechtering op (-1%). Een belangrijke oorzaak van deze omslag is de vertraagde doorwerking van de daling van de aardolieprijzen en van de koersdaling van de Amerikaanse dollar in de exportprijzen.

In oktober lagen de *binnenlandse consumptieve bestedingen van gezinnen*, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, 3% hoger dan in de overeenkomstige maand van vorig jaar. Een op het oog opmerkelijk grote stijging deed zich voor bij de voedings- en genotmiddelen (5%). Een belangrijk deel van deze toeneming hangt echter samen met een verschuiving in de koopdagen: oktober kende dit jaar een vrijdag meer en een dinsdag minder dan 1985. Bij de andere twee onderscheiden categorieën heeft een dergelijke verandering minder invloed. De aankopen van duurzame goederen namen, vooral als gevolg van autoverkopen, met 4% toe. De bestedingen aan overige goederen en diensten kenden een groei van 2%.

De november-resultaten van het *consumentenconjunctuuronderzoek* wijzen op een verdere afnemings van het vertrouwen in de Nederlandse economie. In november werden gemiddeld 3% meer positieve dan negatieve antwoorden gegeven op de vijf vragen waarop de indicator van het consumentenvertrouwen is gebaseerd. In mei werd met +13% een top bereikt; in oktober bedroeg het saldo nog +6%.

Consumentenvertrouwen

Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal

Uit de halfjaarlijkse *investeringsenquête* blijkt dat de ondernemers in de nijverheid voor 1987 een forse daling verwachten van hun investeringen (-10% t.o.v. voorgaand jaar). Voor 1986 wordt een stijging van 10% voorzien. Deze verwachtingen hebben betrekking op bedrijven met 10 of meer werknemers en zijn niet gecorrigeerd voor prijsveranderingen. In de bedrijfstak delfstoffenwinning wordt zowel voor dit jaar als voor volgend jaar een daling van het investeringsbedrag voorzien (1986: -9%; 1987: -25%). Een zelfde ontwikkeling doet zich voor bij de bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven, waar na een verwachte daling van 18% in 1986 voor komend jaar met een afnemings van 26% rekening wordt gehouden. De ontwikkeling in de bedrijfsklasse openbare nutsbedrijven is tamelijk grillig (1986: 64%; 1987: -25%); dit houdt voornamelijk verband met het investeringsgedrag van de elektriciteitsbedrijven. De ondernemers in de industrie verwachten - na een toename van 6% in 1986 - voor 1987 een lichte daling (-2%). Uitschieters binnen de industrie zijn de aardolie-industrie waar zowel voor 1986 als 1987 een forse daling van het investeringsbedrag wordt voorzien, en de chemische industrie waar zich volgens de ondernemers in beide jaren een duidelijke groei (18%) zal voordoen.

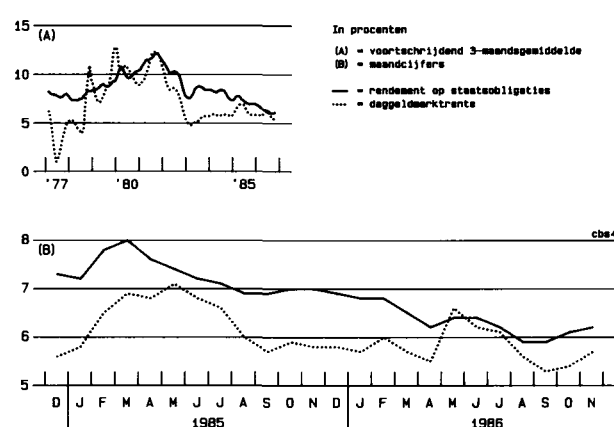
Het *prijnsindexcijfer* van de gezinsconsumptie is tussen midden oktober en midden november met 0,1% gestegen. Een belangrijke oorzaak hiervan is de accijnsverhoging per 1 november op autobenzine, diesel- en huisbrandolie. Ten opzichte van november 1985 daalden de consumptieprijzen met 0,2%. De grootste prijsdalingen over deze periode deden zich voor in die bestedingscategorieën waarvan de energieproducten een relatief belangrijk deel van de bestedingen uitmaken: huur, verwarming en verlichting (-2,0%) en vervoer en verkeer (-1,6%). Verhoudingsgewijs grote prijsstijgingen werden gemeten voor de categorieën medische verzorging (2,4%), ontwikkeling en ontspanning (1,5%), meubelen en huishoudelijke apparaten (1,3%) en overige goederen en diensten (1,3%). De prijzen van voedingsmiddelen, dranken en tabak (-0,3%) alsmede kleding en schoeisel (+0,4%) vertoonden een kleinere mutatie.

De *rente* steeg in november verder. Het maandgemiddelde van het rendement op staatsobligaties, indicator van de lange termijn-rente, kwam op 6,2%. In augustus en september werd nog 5,9% gemeten, waarna in oktober een stijgings optrad tot een gemiddeld niveau van 6,1%. De daggeldmarktrente steeg van 5,4% in oktober tot 5,7% gemiddeld in november.

Verbeterde cijfers worden niet als zodanig aangemerkt.

* Samengesteld door de hoofdafdeling Nationale rekeningen van het CBS.

Rente

Tabel 1. Kerngegevens recente ontwikkelingen in Nederland

Procentuele mutaties t.o.v. dezelfde periode het jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1979/83 gemidd.	1984	1985	1985		1986			1986						
				3 ^e kw.	4 ^e kw.	1 ^e kw.	2 ^e kw.	3 ^e kw.	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
1. VOLUMEgegevens															
<i>Productie in de nijverheid</i>															
Nijverheid (excl. bouwnijverheid)	-1	4	3	0	4	-1	1	4	-3	-1	4	2	6	2	
Delfstoffenwinning	-6	1	9	-7	18	-11	-3	17	-25	-5	14	7	26	-3	
Industrie	0	6	2	2	1	3	1	2	2	-1	2	1	2	3	
Voedings- en genotmiddelenindustrie	1	3	2	1	1	3	-1	0	0	-1					
Textiel-, kleding- en lederindustrie	-4	1	3	3	5	3	-3	0	-2	-6	5	-2	-1		
Papier- en grafische industrie	-1	5	3	3	1	7	4	2	7	1	4	1	0		
Chemische industrie	4	9	2	3	0	-2	-3	-1	-1	-8	-3	0	1	4	
Rubber- en kunststofverw. industrie	6	6	3	1	-2	5	4	5	4	4					
Hout- en bouwmaterialenindustrie	-4	1	1	4	6	6	4	5	2	4					
Basismetalenindustrie	-3	14	-3	-2	-3	3	-3	-7	4	-6	-2	-7	-11	2	
Elektrotechnische industrie	2	8	5	5	-2	2	2	0	1	0	-3	-3	5	10	
Rest metaal- en overige industrie	-1	4	3	1	2	6	2	2	1	1					
Openbare nutsbedrijven	2	2	1	-5	-1	0	6		-2	4	8	7			
Bouwnijverheid: begonnen woningen	3	-6	-10	7	-5	24	18	-16	43	37	-18	-11	-17	46	
<i>Buitenlandse handel (goederen)</i>															
Invoer, totaal	-1	7	7	8	4	-1	6	3	-2	6	5	-2	5	6	
Grondstoffen en halffabrikaten	-2	11	4	6	3	-4	9	3	-2	11	3	-1	6		
Consumptiegoederen	-1	2	4	4	4	5	10	10	0	13	9	7	13		
Investeringsgoederen	-3	14	13	6	3	5	6	13	8	-4	22	5	12		
Algemene goederen	3	-15	22	28	17	4	-10	-17	-18	-15	-7	-25	-19		
Uitvoer, totaal	2	6	5	8	2	-1	5	5	-2	6	5	-2	10	7	
Onbewerkte agrarische producten	5	5	6	5	-5	0	5	6	-6	15	0	2	15		
Delfstoffen	-8	-2	9	-10	32	-21	-13	9	-46	-10	16	-10	18		
Fabrikaten	2	7	4	9	0	2	6	4	2	6	5	-2	9		
Voedings- en genotmiddelen	5	6	3	4	-2	-4	4	3	-4	2	1	-3	10		
Textiel en kleding	-2	11	8	12	6	5	6	5	-4	4	8	-10	16		
Aardolieproducten	-1	1	3	9	7	6	18	12	31	21	18	21	-1		
Chemische producten	3	9	3	9	-1	3	6	5	-1	7	10	-10	14		
Metaalproducten	3	9	6	11	-1	3	2	1	-3	0	-2	-4	10		
Overige fabrikaten	1	8	6	13	0	8	8	6	4	11	7	0	11		
<i>Consumptieve bestedingen van gezinnen</i>															
Binnenlandse consumptie, totaal	-1	0	2	2	3	2	3	4	4	2	4	1	6	3	
Voedings- en genotmiddelen	0	-2	1	1	2	2	1	2	4	-1	4	-1	5	5	
Duurzame consumptiegoederen	-4	-2	3	5	5	5	5	7	8	4	6	2	14	4	
Textiel, kleding, schoeisel e.d.	-4	2	4	5	3	2	6	9	-2	2	1	1	14		
Huish. artikelen en woninginrichting	-1	1	4	4	4	4	6	6	2	7	1	9			
Transportmiddelen	-3	8	13	10	9	12	13	11	16	9	5	26			
Rest duurzame consumptiegoederen	0	2	3	3	4	5	7	7	2	9	5	9			
Overige goederen en diensten	0	1	1	1	2	1	2	3	2	2	3	2	3	2	
Huur, verwarming, verlichting en water		2	4	2	5	1	4	5	2	4	5	4	7		
Rest overige goederen en diensten		1	0	0	1	1	1	2	2	1	2	1	1		
<i>Investerings in vaste activa</i>															
Bruto investeringen, totaal	-3	4	4	8	4	0	11								
Bedrijven	-3	4	5	8	6	1	13								
Nijverheid	-5	13	14	12	9	13	9								
Exploitatie van woningen	-3	2	-4	0	2	-9	14								
Overige bedrijven	-3	-2	7	14	7	-1	16								
Overheid	-3	7	-4	4	-6	-8	1								
2. PRIJZEN															
Productenprijzen landbouw, tot. afzet	1	3	-2	0	-3	-6	-8		-7	-9	-8				
Productenprijzen industrie, tot. afzet		5,6	1,0	0,2	-2,6	-9,3	-12,7		-12,4	-13,3	-14,2	-13,0			
Productenprijzen industrie, verbruik		7,0	0,3	-1,8	-6,3	-17,4	-23,6		-23,7	-24,3	-24,9	-23,5			
Ruilver, unit value (goederen)	0	2	1	2	3	5	5	2	7	5	4	2	1	-1	
Invoerprijzen, unit value	8	6	1	0	-4	-13	-19	-20	-20	-21	-21	-21	-19	-18	
Uitvoerprijzen, unit value	8	8	2	2	-2	-9	-15	-18	-14	-16	-18	-19	-18	-19	
Prijzen gezinsconsumptie (werknemers)	5,6	3,3	2,3	2,3	1,7	1,2	0,4	-0,6	0,5	0,2	-0,7	-0,5	-0,6	-0,2	-0,2
Regelingslonen particulier bedrijf		0,3	1,3	1,5	1,6	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	
Regelingslonen overheid		-1,4	-1,0	-1,9	-1,9	-0,4	-0,3	1,6	-1,2	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	
Dollarkoers, contante notering	9	12	4	-3	-15	-28	-27	-27	-29	-27	-26	-26	-28	-24	-22
3. OVERIGE INDICATOREN															
Consumentenvertrouwen ¹ (in %)		-22	-4	0	3	12	11	7	13	11	10	7	5	6	3
ANP-CBS beursindex	10	27	29	35	30	29	33	33	30	37	32	35	32	27	20
Uitgesproken faillissementen	22	-19	-13	-16	-12	-31	-15	-9	-27	-7	-17	-9	-1	-23	-6
<i>Conjunctuurtest industrie</i>															
Bezettingsgraad (in %)		83	85	84	84	84	85	84							
Orderpositie (1984=100)		100	105	107	107	108	109	108	109	109	108	108	107	106	
Beoordeling orderontvangsten ¹ (in %)		-11	-9	-10	-9	-10	-12	-15	-13	-9	-12	-17	-15	-16	
Beoordeling voorr. eindproducten ¹ (in %)		9	4	3	5	6	7	6	7	7	6	6	5	5	
<i>Arbeidsmarkt</i>															
Werkzame personen in de industrie	-3	-2	1	2	2	1	1								
Aantal werkloosheidsuitkeringen	33	7	-2	-3	-4	-5	-5	-4	-5	-4	-4	-4	-4	-4	
<i>Geld en krediet</i>															
Spaartegoeden	8	3	5	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5	
Verstrekt consumptief krediet	-6	0	13	23	14	18	17	13	3	21	14	3	22		
Binnenlandse liquiditeitsmassa	8	7	8	7	9	7	6	7	6	7	7	6	7		
Geldhoeveelheid	6	4	7	8	7	7	8	9	9	9	9	9	8		
Secundaire liquiditeiten	10	11	10	6	12	8	3	4	2	4	5	3	4		
Daggeldmarktrente (in %)	8,7	5,8	6,3	6,1	5,8	5,8	6,1	5,7	6,6	6,2	6,1	5,6	5,3	5,4	5,7
Rendement op staatsobligaties (in %)	9,7	8,0	7,3	7,0	7,0	6,7	6,3	6,0	6,4	6,4	6,2	5,9	5,9	6,1	6,2

¹ Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal.

Tabel 2. Recente ontwikkelingen in het buitenland

	1984	1985	1985		1986		1986							
			3 ^e kw.	4 ^e kw.	1 ^e kw.	2 ^e kw.	3 ^e kw.	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
Productie nijverheid¹ (volume)	% mutatie t.o.v. dezelfde periode het jaar daarvoor													
Bondsrepubliek Duitsland	3	6	6	4	2	5	1	1	5	1	1	3		
België	2	2	2	4	5	4	5	4	3	12	4			
Frankrijk	3	1	0	2	0	1	2	-2	1	3	2	2		
Verenigd Koninkrijk	1	5	5	5	2	0	2	-1	-2	3	3	1		
Italië	3	1	0	1	3	3	2	1	3	4	1	1		
Verenigde Staten	12	2	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1		
Japan	11	4	5	1	1	-1	-1	-2	0	-2	-3	1		
Europese Gemeenschap Buitenland (gewogen) ²	3	3	3	3	2	3	2	0	3	3	2	2		
Nederland	4	3	0	4	-1	1	4	-3	-1	4	2	6	2	
Prijzen consumptie														
Bondsrepubliek Duitsland	2,4	2,2	2,2	1,8	0,7	-0,2	-0,4	-0,2	-0,2	-0,5	-0,4	-0,4	-0,9	-1,2
België	6,4	4,9	4,7	4,1	2,5	1,3	0,8	1,1	1,2	0,6	0,7	0,9	0,8	0,5
Frankrijk	7,7	5,8	5,7	4,8	3,5	2,4	2,1	2,3	2,3	2,0	2,0	2,3	2,1	
Verenigd Koninkrijk	5,0	6,1	6,4	5,5	5,0	2,8	2,6	2,8	2,5	2,4	2,4	3,0	3,0	
Italië	10,8	9,2	9,1	8,9	7,5	6,1	5,4	6,1	5,7	5,5	5,4	5,2	4,7	4,7
Verenigde Staten	4,2	3,6	3,4	3,5	3,1	1,6	1,6	1,5	1,8	1,6	1,5	1,7	1,5	
Japan	2,3	2,2	2,6	1,7	1,5	0,9	0,2	1,0	0,5	0,1	0,1	0,4	-0,4	
Europese Gemeenschap Nederland	7,4	6,1	6,0	5,5	4,6	3,5	3,3	3,4	3,4	3,2	3,2	3,4	3,1	
	3,3	2,3	2,3	1,7	1,2	0,4	-0,6	0,5	0,2	-0,7	-0,5	-0,6	-0,2	-0,2

Bron voor gegevens buitenland: Eurostat.

¹ Excl. bouwnijverheid.

² Het gemiddelde van de 6 belangrijkste exportlanden, gewogen met hun aandeel in de Nederlandse export in 1984.

Focus: Trends in middelen en bestedingen

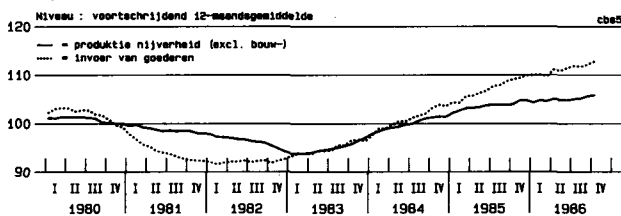
In onderstaande grafieken is de volume-ontwikkeling sinds 1980 weergegeven van een viertal belangrijke maandindicatoren: de productie in de nijverheid (exclusief de bouwnijverheid) en de invoer van goederen aan de middelenkant van de economie, de binnenlandse consumptie en de uitvoer aan de bestedingzijde. Het niveau van de indicatoren wordt geïllustreerd in de bovenste helft van beide grafieken aan de hand van het voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde. De procentuele jaarmutatie van dit gemiddelde geeft een beeld van de groei. De meest recente periode waarover cijfers beschikbaar zijn, is het tijdvak november 1985 – oktober 1986.

Middelen

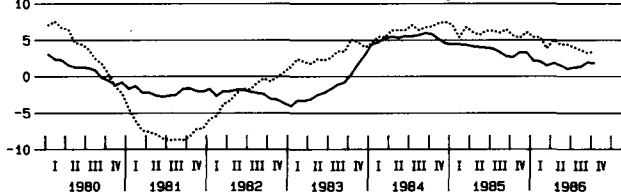
Aan de middelenzijde valt vooral de afnemende volume-groei van de goedereninvoer op. Nam deze in de jaren 1984 en 1985 nog met 7% toe; het meest recente groeicijfer bedraagt 3% (november 1985 – oktober 1986 t.o.v. november 1984 – oktober 1985). Ook de groei van de nijverheidsproductie toont een afnemende: 4% in 1984, 3% in 1985 en 2% als meest recent accres.

Productie en invoer (volume)

Indexcijfers 1980 = 100 (maandcijfers)

Groei: procentuele jaarmutatie van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde

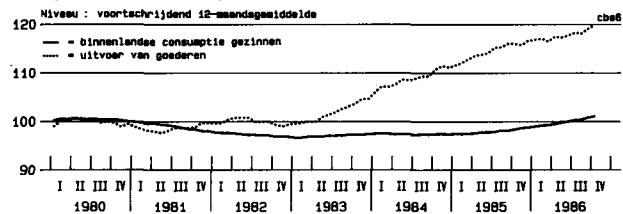

Bestedingen

Na een aantal jaren van daling en stagnatie, nam het consumptievolume in 1985 met 1,5% toe. Het meest recente twaalfmaandsgemiddelde (november 1985 – oktober 1986) wijst op een verdere toeneming van de groei in 1986 (3%). De groei van de uitvoer van goederen in dit tijdvak is daarentegen afgenomen tot 3%, nadat in de jaren 1984 en 1985 nog groeicijfers werden geregistreerd van 6% respectievelijk 5%.

Consumptie en uitvoer (volume)

Indexcijfers 1980 = 100 (maandcijfers)

Groei: procentuele jaarmutatie van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde

